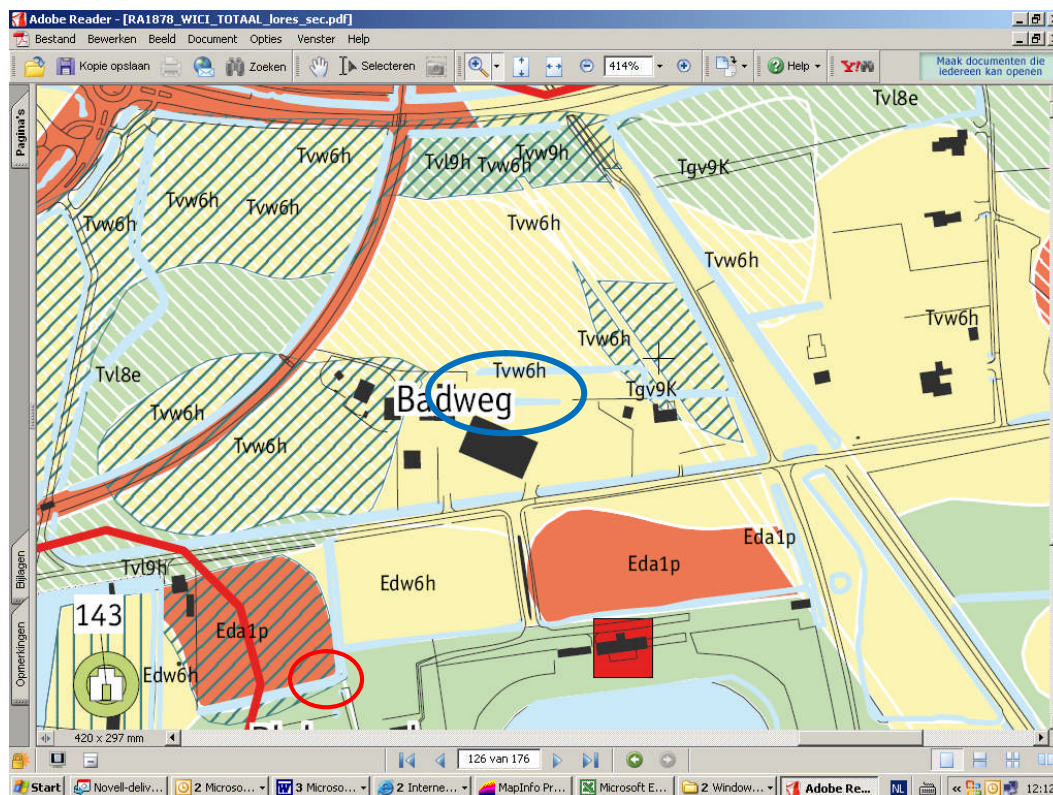

Terreinverkenning

Op 15 september is telefonisch overleg gevoerd met J. Goorhuis van de Archeologische Werkgroep van de Historische Vereniging "Het Museum" te Winterswijk om de archeologische verwachting te bespreken. De heer Goorhuis heeft aangegeven dat het gebied een lage trefkans heeft op archeologische waarden omdat de keileem nagenoeg aan de oppervlakte ligt en er geen of slechts een dunne laag dekzand aanwezig is. Er zijn geen archeologische vondsten of waarnemingen bekend uit de omgeving van het plangebied. Op 15 september 2011 is ten behoeve van de beoordeling van de bouwplannen een terreinopname uitgevoerd door Hamaland Advies. Uit de terreinopname blijkt dat de uitbreiding voor 95% gerealiseerd wordt binnen reeds geroerde bouwvlakken. Ter plaatse van de geplande ligboxenstal ligt momenteel een grote sleufsilo met een 20 cm dikke betonvloer, een mestopslag met een betonvloer en een oplag voor zaagsel (bodembedekking voor kalveren). Ten weerszijden van de sleufsilo is een strook van 1 meter onbebouwd. Dat geldt ook voor de opslag van mest en zaagsel. Omdat de trefkans laag is en de bodem tot op de keileem geroerd is, dient de archeologische verwachting voor het plangebied bijgesteld te worden van middelhoog naar laag. De resultaten van de veldopname zijn op 15 september telefonisch met de heer K. Meinderts besproken, waarna in overleg met gemeente afgesproken is om vooralsnog een quickscan uit te voeren en enkele verkennende boringen te zetten in het plangebied, om te controleren hoe diep de geroerd is en te toetsen of er nog archeologische resten te verwachten zijn.

Afb. 2; uitsnede uit de beleidsadvieskaart van gemeente Winterswijk.
Het gebied voor de geplande uitbreiding is aangegeven met een blauwe cirkel.

Archeologische waarden

Het betreffende plangebied ligt binnen een landschappelijke eenheid met een middelmatige verwachte dichtheid aan archeologische resten. Volgens de Cultuurhistorische Atlas zijn de archeologische resten ter plaatse van het plangebied afgedekt door een > 50 cm dikke conserverende laag of aanwezig direct onder het maaiveld. Binnen een deel van het plangebied (westzijde van het perceel) is sprake van een verstoord bodemprofiel dieper dan 40 cm minus maaiveld. In de provinciale nota "Provinciaal Beleidskader Archeologie. Interimkader 2009-2012." (10 maart 2009) is een groot deel van de gemeente Winterswijk aangewezen als Gelderse parel. Het betreffende perceel aan de Badweg is binnen deze parel gelegen. De consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet duidelijk.

Cultuurhistorische waarden

Het perceel Badweg 1 ligt binnen het zogenaamde BOS-gebied waarvoor een cultuurhistorische gebiedsinventarisatie is uitgevoerd: Landschap en cultuurhistorie van het BOS-gebied, RAAP, RAAP-rapport 2126, 7 juli 2010. Dit is een cultuurhistorische inventarisatie met handreikingen voor ontwerp en inrichting.

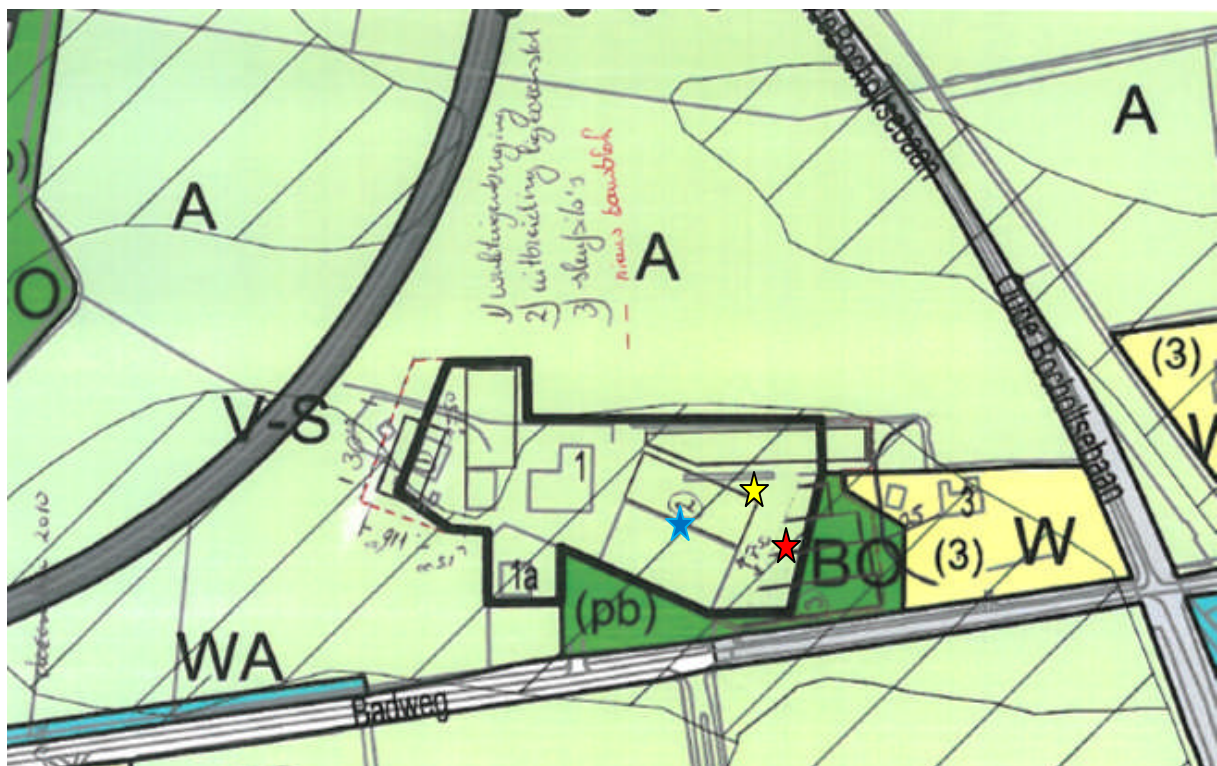
Met name wordt aandacht gevraagd voor de handreikingen voor ontwerp en inrichting in hoofdstuk 2. De gegeven handreikingen zouden het uitgangspunt moeten zijn voor elke ingreep in het BOS-gebied. Specifiek voor het onderhavige plan is aandacht nodig voor het landschapstype als uitgangspunt (pag. 43), de kwaliteit van de bebouwing (pag. 46), erfinrichting (pag. 47), streekeigen beplanting en waarde van aanwezige beplanting (pag. 47) en beplanting rond erven (pag. 48).

Historie

Het plangebied maakt deel uit van het buurtschap Kotten. Het ligt aan de Badweg, ten noordwesten van het onlangs heropende Strandbad. Ten zuiden van het plangebied ligt het Buskerbos. Ten noorden van het Buskersbos ligt een beekbegeleidend broekland waarin de Whemerbeek stroomt. De laagte functioneerde tot voor kort als hoogwaterafvoer van de Boven Slinge (Neefjes & Willemse, 2009, 96). De gronden in het plangebied staan bekend om hun voorkomen van ondiepe leem, wat de grond ondoorlatend voor water en moeilijk te bewerken maakt. Gronden met ondiepe leem bleven daarom vaak tot ver in de 19^e eeuw onontgonnen heidegebied. De leem werd o.a. gebruikt voor baksteenfabricage en als bouwstof voor boerderijen (vulmiddel voor vakwerk en bodembedekking voor dorsvloeren).

Landschap

Het plangebied behoort tot de zogeten broekige kamptonginningen. De ondergrond bestaat uit laagten en afvoerloze depressies met hydropodzolgronden en grondmorenevlakten en ruggen op tertiare klei. Volgens de bodemkaart bestaat de ondergrond uit veldpodzolgronden met keileem of andere oude(tertiare) klei beginnend tussen 40 en 120 cm, afgegraven of geëgaliseerd (Z8x). De keileem is afgezet in het Saalien, en is mogelijk bedekt met een dunne laag jong dekzand en/of fluvioperiglaciale afzettingen (behorend tot de Formatie van Boxtel, laagpakket van Wierden). De gronden zijn niet erg geschikt voor het bedrijven van landbouw en worden derhalve gebruikt als weidegebied of als hooiland.

Afb.3; Overzicht van de bestaande bebouwing met de geplande uitbreidingen. Uitbreiding nr. 2 betreft de ligboxenstal. De locaties van de boorpunten zijn gearceerd met een gekleurde ster.

Op grond van het overleg met de gemeente is aan familie Klumper de vraag gesteld om bewijsstukken aan te leveren voor de diepte en omvang van de verstoring van het plangebied. Tevens dient aangetoond te worden dat er door de geplande nieuwbouw geen archeologische waarden worden geroerd. Bij uitzondering heeft Hamaland Advies toestemming gekregen van het bevoegd gezag om de intactheid van de bodem en de archeologische verwachting te toetsen door middel van een aantal grondboringen (quicks scan). Het gaat hierbij niet om een KNA conform bodemonderzoek, waardoor hieraan geen rechten ontleend kunnen worden.

De grondboringen zijn op donderdag 15 september door Hamaland Advies uitgevoerd met een edelmanboor (Ø 7 cm). De boringen zijn doorgezet tot minimaal 10 cm in de ongeroerde grond (C-horizont) en gecontroleerd op aanwezigheid van archeologische indicatoren. Voor de situering van de boorpunten wordt verwezen naar afbeelding 3. De foto's van de afzonderlijke boorkernen zijn in dit document opgenomen.

De beschrijving van de boringen luidt als volgt:

Boring 1 – gele ster;
0-40 cm; donkerbruin humeus fijn zand 1; Aap
40-50 cm; grijsgroene leem met kiezels en grindjes, keileem; C

Boring 2 – rode ster;
0-10 cm; middenbruin humeus fijn zand 1; Aap
10-50 cm; grijswit matig fijn zand 2; ophoogzand
50-60 cm; donkerbruin humeus zand 1 + silt 1; A1
60-75 cm; grijsgroene leem met kiezels (keileem); C
Einde boring

Boring 3 – blauwe ster;

0-15 cm; middenbruin humeus fijn zand 1; Aap

15-30 cm; geelbruin fijn zand 1, gemengd (opgebracht)

30-50 cm; donkerbruin humeus fijn zand met sintels en puinresten; geroerd, A1

50-70 cm; grijze leem met grof zand 3 en kiezels, keileem; C

Einde boring

Afb. 4; foto links, locatie van boring 1 en 3, foto rechts, locatie van boring 2 (groenstrook).

Interpretatie en conclusie

Uit de boringen blijkt dat de bodem tot op de keileem vergraven is. De keileem komt voor op een diepte van 40 tot 60 cm-mv. Dekzand ontbreekt. Op de keileem ligt een dunne humeuze eerdlaag, die echter vergraven is bij de aanleg van de sleufsilos en de mestopslag. Archeologische resten zijn hierdoor niet (meer) te verwachten.

Aanbeveling

Vanwege het ontbreken van archeologische indicatoren en een intacte bodem adviseren wij om geen vervolgonderzoek uit te laten voeren.

Dit advies zal ter toetsing worden voorgelegd aan de K. Meinderts van gemeente Winterswijk en de Regionaal Archeoloog van Regio Achterhoek, drs. M. Kocken. Op grond van de bevindingen van het bevoegd gezag, zal bepaald worden of vrijstelling van verder archeologisch onderzoek wordt verleend of dat alsnog een KNA conform bureauonderzoek en verkennend bodemonderzoek moeten plaatsvinden ter onderbouwing van de geplande bodemingrepen.

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort. Het verdient aanbeveling ook de verantwoordelijk ambtenaar van de gemeente Winterswijk (dhr. K. Meinderts) hiervan per direct in kennis te stellen.

Aan : Kees Meinderts, gemeente Winterswijk
Behandeld door : Marc Kocken, regionaal archeoloog
Datum : 19 september 2011
Ons kenmerk : 2011u00719
Onderwerp : Kotten, Badweg 1

Opsteller rapport : Hamaland Advies Vof (E. van der Kuijl)
Rapportnummer : -
OM-nummer : -
Titel : Quicksan Archeologie Plangebied Badweg 1 te Winterswijk
Soort onderzoek : *quicksan*

Beoordeling

In verband met de voorgenomen nieuwbouw en de daarmee gepaard gaande bodemingrepen in het plangebied Badweg 1 in Kotten-Winterswijk, kunnen archeologische waarden verloren gaan. Om inzicht te krijgen in de archeologische implicaties is door Hamaland Advies, in opdracht van familie Klumper, een *quicksan* verricht om de archeologische verwachting van het plangebied op te stellen en te bezien of een archeologisch onderzoek conform de kwaliteitseisen van de KNA verplicht gesteld dient te worden. De resultaten van deze *quicksan* zijn vastgelegd in een briefrapportage.

De beoordeling van het briefrapport geeft geen aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen.

Ambtelijk advies

Op basis van de resultaten van de *quicksan* wordt in het plangebied geen formeel (voor)onderzoek geadviseerd. Dit selectieadvies wordt onderschreven.

Te allen tijde dient bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij Onze minister. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort.*

Het verdient aanbeveling ook de verantwoordelijk ambtenaar van de gemeente Winterswijk (K. Meinderts) hiervan per direct in kennis te stellen.